

Tukar Menukar imponeert met uniek primitief 'geld'

Door Henk Klein Holte
DOETINCHEM - Aan de Klootsemastraat nummer 6 is sinds september vorig jaar het museum Tukar Menukar gevestigd, met etnografische betaalmiddelen uit Nederlands-Indië. Het museum is op afspraak gratis te bezoeken, desgewenst met (gratis) rondleiding door de eigenaar.

Eijkelenkamp woonde 25 jaar in Drempt en probeerde er zijn droom te verwezenlijken door de boerderij te verbouwen en geschikt te maken voor de inrichting van een museum. Jarenlang stond een groot deel van zijn enorme collectie etnografische betaalmiddelen en (primitieve) kunst ingepakt opgeslagen. "Prachtige stukken, aangekocht en vervolgens jaren niet gezien", schudt de eigenaar het hoofd. Want hij wilde het zo graag tonen. "En wellicht had ik de gemeente Doesburg mijn museum wel nagelaten. Toen ze in de gaten kregen wat ze hadden laten lopen, zei een wethouder: 'Had dat maar gezegd.' Maar inmiddels zaten we al in Doetinchem."

Doetinchem is derhalve een museum rijker. Eén waar het de moeite waard is eens te gaan kijken. Onder de villa aan de Klootsemastraat, tegenover de kantoren van De Kruisberg, vindt men betaalmiddelen in vele vormen. Munten, postzegels, waardepapieren, waaronder geld uit de kampen voor krijgsgevangenen, inheems geld en van de VOC. Maar ook (vaak prachtige) objecten die als betaalmiddel werden gebruikt of er direct mee te maken hadden. Zo bezit Eijkelenkamp een uitgebreide collectie mokko's (bronzen keteltrommen onder meer uit de 19e eeuw), sieraden (van goud, zilver, edelstenen maar ook van plantaardig en dierlijk materiaal uit Nieuw Guinea) en wapentuig dat als betaalmiddel werd gebruikt. Bijvoorbeeld handvatten van krissen, gemaakt van goud en edelstenen of kleine of grotere kanonnen van brons, waaronder een 'Lantaka' uit de zeventiende eeuw afkomstig van Borneo. Bijzonder is ook een gouden dodenmasker uit de negende eeuw, afkomstig uit het koninkrijk Madjapahit. Eijkelenkamp geeft een rond-

leiding en heeft achter vele voorwerpen een boeiend verhaal. En nog altijd probeert hij van oud-Indiërs (nu ze er nog zijn) de verhalen te achterhalen over gebruiken en voorwerpen uit Nederlands-Indië. Hij heeft verschillende publicaties op zijn naam op het gebied van primitieve betaalmiddelen en catalogi van exposities waaraan hij meewerkte worden gebruikt als naslagwerk door verzamelaars over de hele wereld. "52 jaar geleden kreeg ik van een oom die heeft gevochten in Atjeh twee VOC-duiten. Ik zat in de zesde klas en nam ze mee naar school om te laten zien. De meesters vertrouwden het niet dat ik alleen met deze twee bijzondere munten na school naar huis zou gaan en begeleidden me. Om te zien dat ze weer veilig overkwamen en ze lieten mijn ouders blijken dat ze het niet verantwoord vonden hun zoontje zo over straat te laten gaan. Dat maakte wel indruk op me. Inmiddels heb ik 60.000 munten in handen gehad." Behalve 'de geschiedenis van het geld in Nederlands-Indië' toont Eijkelenkamp in de prachtige vitrines ook gerelateerde voorwerpen, zoals de eerste kassa's (van klei), spaarvarkens, tabaksdozen en vele voorwerpen uit bruidsschatten. "Ik heb afscheid genomen van het gewone geld. De meeste munten heb ik geveild om geld

vrij te maken voor het realiseren van het museum over het primitieve geld", legt Eijkelenkamp uit, die in aparte ruimtes nog een collectie Wajang (Kulit, Golek, Klitik en Topeng) en een collectie bewerkte doeken toont. In het museum is een winkeltje waar de bezoeker (uiteraard

vrijblijvend) een aandenken of zelfs een kunstvoorwerp kan kopen. Muntjes of postzegels (vanaf 50 eurocent) tot een voorwerpen, kunst en kitsch (tot zo'n 500 euro). Voor het maken van een afspraak voor een bezichtiging kan men bellen met Ton Eijkelenkamp, tel. 0314-653853.

